

SANTIAGOPA CARTAN

Kay cartaqa Jesucristopa wawqen Santiagopa qellqasqanmi. Payqa qellqarqa kay pachapi chequesqa chunka iskayniyoq Israel ayllukunamanmi. Cristoman ñiñkunatam yachachin imaynam kawsayta hinaspa ñiñsqankutaqa allin ruraywan qawachikunankumanta.

Kay cartaqa soqta parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun ñiñkuna yachaywan huntasqa kananmanta (1:1-8).

Iskay kaq parteñataqmi willakun wakchayaymantawan apuyaymanta, pruebasqa kaymantawan tentasqa kaymanta hinaspa uyarispaga ruranamanta (1:9-27).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun wakchawan apuqa igualla kasqanmanta hinaspa ñiñspaga ruraq kanamanta (2).

Tawa kaq parteñataqmi willakun ñiñkunapa imaynam rimanamanta hinaspa cheqap yachaymanta (3).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun pim Diospa enemigon kasqanmanta (4:1-5:6).

Soqta kaq parteñataqmi willakun pacienciawan mañakunamanta (5:7-20).

Cartapa qallariyninmanta

1 ¹Ñoqa Santiagom, Diospa hinaspa Señor Jesucristopa sirvienten kaspay saludamuykichik lliw kay pachapi chequesqa Israelpa chunka iskayniyoq ayllunkunata.

Sasachakuykuna hamuptin pacienciakunamanta

²Wawqe-panillaykuna, astawanraqyá kusikuychik imaymana sasachakuykunapi kaspaga. ³Ñiñsqaykichikmanta pruebasqa kaspaga aswan pacienciakuqmi kankichik. ⁴Ichaqa qespichisqa kanaykichikkamayá aswanraq pacienciakuychik, chaynapim qamkunaqa tukuy ima rurasqaykichikpi mana faltayoq cabal runa kankichik.

⁵Mayqannikichikpapas yachaynikichik pisilla kaptinqa Diostayá mañakuychik, payllam qosunkichik. Lliw mañakuqninkunamanqa mana piñakuspa channinpi qoykun. ⁶Aswanqa confianzawanyá ama iskayrayaspa mañakuychik. Iskayrayaspa mañakuqqa rikchakun lamar qochapi wayrawan kaylawman-waklawman apachikuqmanmi. ⁷Iskayrayaspa mañakuq runaqa amayá piensachunchu Señormanta imapas chaskiytaqa. ⁸Chayna runaqa tukuy ima rurasqanpipas manam takyanchu.

⁹Humilde wawqe-panikunaqa alabakuchun Señorpa hatunchasqan kasqankupiyá. ¹⁰Apuñataqyá alabakuchun Señorpa humillaykachisqanwan. Apu runaqa qorapa waytan hina chinkaruqllam. ¹¹Inti qespiramuspa rupamuptinmi qoraga chakirun, waytanñataqmi wichirun hinaptinmi sumaqlaña kayninpas tukurun, chaynapunim apu runapas wañurunqa qollqella huñuy munasqanpi.

Pruebakunamantawan tentasqa kaymanta

¹²Mayna kusionqam sasachakuykuna hamuptin pacienciaquq runaqa. Payqa chay sasachakuykunata venceruspanmi premionta chaskinqa. Chay premioqa kuyaq-ninkunaman Diospa prometesqan wiña-wiñaypaq kawsakuyumi. ¹³Pipas tentasqa kaspapa ama piensachunchu: “Diosmi tentawachkan” nispaqa, Diosqa manam tentachikunmanchu, manataqmi pitapas tentanmanchu. ¹⁴Runaqa kikinpa mana allin munasqankunawan engañachikuspanmi aysachikun tentachikunapaq. ¹⁵Chayna mana allin munaykunam huchallichin chaymi huchallikusqanrayku wafunam.

¹⁶Kuyasqay wawqe-panillaykuna, amayá pantaruychikchu. ¹⁷Cielopi kanchaqkuna unanchaq Diosmantam chaskinchik llapa ima allin kaqkunataqa. Diosqa manam cambiakunchu llantuy hinaqa. ¹⁸Paymi cheqap palabranta reqsiykachiwaspanchik mosoqmanta naceykachiwarqanchik chaynapi lliw unanchasqankunamanta punta cosechan hina kananchikpaq.

Diosta cheqap serviymanta

¹⁹Kuyasqay wawqe-panillaykuna, qamkunaqa chaylla uyariqyá kaychik, rimaychikpas allinta tanteaspayá, amataqyá piñakuqlañaqa kaychikchu. ²⁰Piñasqa runapa rurasqankunaqa manam Diostaqa agradanchu. ²¹Tukuy mana allin ruraykunata hinaspa millay munapayaykunata saqespayá llampu sonqolla Diospa palabranta chaskiychik. Paypa palabranta atinyiyoqmi salvasunaykichikpaq.

²²Qamkunaqa uyarisqaykichikman hinayá ruraychik, uyariqla kaspapa kikikichikman engañakuchkanchik. ²³Uyarichkaspan mana kasukuq runaqa espejopi uyan qawakuqmanmi rikchakun. ²⁴Imaynam kasqanta qawakuruspanmi pasakuspanñaq chaylla qonqarun imaynam kasqanta. ²⁵Ichaqa librawaqninchik alli-allin leyti yuyaymanaqqa hinaspa mana qonqaspa kasukuqqa mayna kusionqam kanqa tukuy ima rurasqanpi.

²⁶Dios kasukuq kasqanta piensachkaspa rimasqan mana controlakuq runaqa kikin-tapnim engañakuchkan, Dios yupaychasqanpas manam valenchu. ²⁷Dios Taytataqa agradanchik kaynata servispam: mana tayta-mamayoqkunatawan viudakunata llakinkunapi yanapaykuspan hinaspa kay pachapi mana allin ruraykunaman mana chaqrukuspan.

Ama pimanpas sayapakunamanta

2 ¹Kuyasqay wawqe-panillaykuna, kancharichkaq Señorninchik Jesucristopi iñiq kaspaykichikqa amayá pimanpas sayapakuychikchu. ²Ichapas huñunakusqaykichikman yaykuramunman qori anilloyoq hinaspa sumaqlaña pachayoq runa, yaykuramunmantaq pasaypaq mawka pachayoq wakcha runapas. ³Sichum qamkuna allinllaña atiendenkichik chay sumaqlaña pachayoq runata: “Hamuy, tiyaykuy kay allin sitiopi” nispa, hinaspa wakcha runañaqqa niwaqchik: “Qamqa chay-chayllapi sayay otaq tiyaykuy kay pampallapi” nispa. ⁴Chaynata ruraspaqa huk kaqnillanmanmi sayapakuchkanchik, chaynaqa mana allin piensaqa juez hinañam rikurirunkichik.

⁵Kuyasqay wawqe-panillaykuna, uyariykuwaychikyá, kay pachapi wakchakunataqa Diosninchikmi akllarqa iñiyinukupi apu kanankupaq hinaspa kuyaqninkunaman prometesqan Diospa munaychakusqanta chaskinankupaq. ⁶Qamkunaqa wakchakunatam penqayman churachkanchik. ¿Manachum apukuna munasqankutaqa rurasunkichik hinaspa autoridadkunamanpas aysasunkichik? ⁷¿Manachum paykunaqa sutin apasqaykichik Cristopa contranpipas imaymanata rimanku?

⁸Cheqaptapunipas Señorninchikpa Bibliapi: “Kuyankim runamasikita kikikita hina” nisqanta kasukuspaqa allintam rurachkankichik. ⁹Pimanpas sayapakuspa ichaqa huchallikuchkankichik, Diospa leyninta mana kasuspa culpayaq kachkankichik. ¹⁰Pipas llapallan leyta kasukuchkaspa huknin kamachikuyllapipas pantaruspaqa, llapallan leymantañam huchayoq rikurirun. ¹¹Kikin Diosmi nirqa: “Amam hukwanqa pierdekunkichu” nispa, nirqataqmi: “Amam pitapas wañuchinkichu” nispa. Pipas mana hukwan pierdekuchkaspa runamasinta wañurachispaqa llapallan leyta mana kasukuqñam rikurirun. ¹²Librawaqninchik leypa nisqanman hinam Cristo juzgawasunchik, chaynaqa allintayá rimaychikpas hinaspa ruraychikpas. ¹³Pipas runamasin mana llakipayaqtaqa juicio punchawpim paytapas Cristo mana llakipayanqachu, runamasin llakipayaqtam ichaqa llakipayanqa.

Iñiymentawan ruraymanta

¹⁴Wawqe-panillaykuna, pipapas ñiyninqa ñimapaqtaq valenman allin kaqkunata mana rurachkaptinqa? ¿Yaqachum chay ñiyllanwan salvakunman? ¹⁵Ichapas wawqepas otaq panipas mana pachayoqña kanman, manataq chay punchaw mikunanpaqas imanpas kanmanchu, ¹⁶hinaptin huk kaqnikichikñataq ninman: “Hawkalla rispáyá mikumuy hinaspa qonikamuy” nispa, imapas necesitasqanta mana qoykuptinqa ñimapaqtaq chay nisqanqa servin? ¹⁷Chaynam pipapas ñiyninqa mana valenman allin kaqkunata mana ruraptinqa.

¹⁸Ichapas huk kaqñin ninman: “Qamqa ñiyniyoyqmi kanki, ñoqañataqmi allinkuna ruraq kani” nispa. ñImaynatataq qawachiwankiman ñikusqaykita allinkunata mana ruraspaykiqu? Ñoqam ichaqa ñisqayta qawachisqayki imapas allin rurasqaywan.

¹⁹Qanmi creenki chullalla Dios kasqanta, allinmi chayqa. Aswanqa demoniokunapas creenmi hinaspa manchakuymanta katkatatan. ²⁰iMana yuyayniyoq runa! Yachayta munaptikiqa pipapas ñiyniyoyq kayllanqa manam valenmanchu allin kaqkunata mana ruraptinqa. ²¹Abuelonchik Abrahamtapas allinkunata rurasqanraykum Diosqa mana huchayoqpaqña chaskirqa. Paymi churin Isaacta Diosman altarpí ofrecerqa. ²²Qawaychikyá, Abrahamqa Diospi ñiyniyoyq kaspanmi rurarqa, hinaptinmi ñiyninqa aswan allin karqa rurasqankunawan. ²³Chaynatam cumplikurqa: “Diosman Abraham ñisqanraykum mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa” nispa Bibliapa nisqan. Chaynapim Abrahamqa Diospa amistadninwan sutichasqa karqa.

²⁴Chaynaqa qawasqaykichikpi hinapas runaqa manam ñisqallanwanchu mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqanqa kachkan, aswanqa allinkuna rurasqankunapiwanmi. ²⁵Rahab sutiyoq chuchumika warmim llaqtan wateqaq enemigonkunata pakaykurqa hinaspa yanapaykurqa ayqekunankupaq, chaynapim allin rurasqanwan mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa. ²⁶Cuerponchikpas almanchik mana kaptinqa wañusqam kachkan, chaynam ñiyninchikpas mana valenman allinkunata mana ruraptinchikqa.

Imaynam rimanamanta

3 ¹Wawqe-panillaykuna, amayá yachachikuqkunallañaqa kaychikchu. Yachasqaykichikpi hinapas yachachikuqkunaqa aswan juzgasqam kasunchik. ²Llapallanchikmi achkaqpi pantaq kanchik, pipas rimasqanwan mana huchallikuspanqa cabal runañam kachkan, chayna kaspaqa tukuy cuerpontapas controlanmanmi. ³Frenotaqa caballopa siminmanqa churanchik kasuwananchikpaqmi, chaywanmi lliw cuerpona manejanchik. ⁴Qawariychikyá buquekunatapas, maynaña hatun kaptinpas hinaspa maynaña wayra kaptinpas chullalla runam manejan taksa timonchawan munasqan lawman. ⁵Chaynam

siminchikpas cuerponchikpiqa taksalla aswanqa imakunatañapas rimarunmanmi. Huk nina chispaqa kañarunmanmi mayna montetapas. ⁶Nina hinam siminchikpas. Tukuy mana allinkunata rimaspa lllapallan cuerponchiktaña huchallichiwanchik. Chay mana allinkunaqa kikin diablopa ratchisqan kaspanmi vidanchikpi rurasqanchiktapas pierdechín. ⁷Runaqa mansarunmanmi ima animalkunatapas, purun animalkunatapas, pawaq animalkunatapas, qasqonpa puriqkunatapas chaynataq lamar qochapi kaqkunatapas. ⁸Simintam ichaqa mana pipas dominanmanchu. Kayqa pipapas mana controlay atinan mana allinmi, chayqa kachkan wañuchi q venenowan huntasqam. ⁹Siminchikwanmi Dios Taytanchikta alabanchik, siminchikwantaqmi ñakanchik kikinman rikchakuq unanchasqan runakunatapas. ¹⁰Hina simillanchikmantam lloqsimun bendicionpas chaynataq ñakaypas. Wawqe-panillaykuna, chayqa manam allinchi. ¹¹¿Yaqachum huk pukyu llamanta lloqsimunman miski yakuwan puchqo yaku? ¹²Wawqe-panillaykuna ¿yaqachum higos sachaqa rurunman aceitunasta otaq uvasñataq higosta? Manam chulla pukyu llamantaqa lloqsimmanchu miski yakuwan puchqo yakuqa.

Maymantam cheqap yachayqa kasqanmanta

¹³Qamkunapi pipas yachayniyoq hinaspa allin entiende q runa kaspaqa allinta portakuspaya hinaspa llampu sonqo kaspayá reqsichikuchun yachayniyoq kasqanta. ¹⁴Sonqoykichikpi envidianakuykuna kaptinqa hinaspa kiki llaykichikpaq imatapas munaspaqa, amayá alabakuychikchu yachayniyoq kasqaykichikmanta, chaynata alabakuspaga cheqap kaqkunata negaspa lllullakuchkankichik. ¹⁵Chayna rikchay yachayqa manam Diosmantachu hamun, aswanqa kay pachapi runakunallamantam hinaspa kikin diablomantam. ¹⁶Sichu kanqaraq envidianakuykuna hinaspa kiki llanpaq imapas munaykuna hinaptinqa chaypiqa kachkanraqmi chaqwanakuykuna hinaspa tukuy mana allin ruraykuna. ¹⁷Diosmanta yachayniyoq kaqkunaqa kawsanku Diosllapañam, hawkallam hinaspa llampu sonqollam. Paykunaqa kanku kasukuqkunam, llakipayakuqkunam, allin sonqokunam, pimanpas mana sayapakuqkunam hinaspa cheqap sonqokunam. ¹⁸*Allinyanachiqkunaqa tarpuchkaq hinam mirachinku hawkalla kawsakuyta chaynapi cosechachkaq hina allin kaqta horqonankupaq.

Diosllataña kasukunamanta

4 ¹¿Maymantataq hamun qamkuna ukupi kaq guerrakunawan atipanakuykunaqa? Chaykunaqa qallarín ukuykichikpim, mana allin munasqaykichikmi sonqoykichikpi peleachkan. ²Imata munaruspapas manam haypankichikchu. Runamasikichiktam wañuchinkichik hinaspa envidiakunkichik, manam chay munarusqaykichiktaqa haypankichikchu. Atipanakuspam peleankichik ichaqa Diosta mana mañakusqaykichikraykum ima munasqaykichiktapas mana tarinkichikchu. ³Mañakuspapas manam chaskinkichikchu munasqallaykichikpi yanqachanaykichikpaq mañakusqaykichikrayku. ⁴¿Dios mana kasukuq runakuna! ¿Manachu yachankichik kay pachapi kaqkunallata kuyaruspaqa Diospa enemigon kasqaykichikta? Pipas kay pachapi kaqkunallata kuyaruqqa Diospa enemigonmi rikurirun. ⁵Manam yanqachu Bibliaqa nin:

—Ñoqanchikpi Diospa kawsachisqan Espiritunmi llumpa-llumpayta sientiwanchik —nispa.

⁶Aswanqa Diosninchikqa favorecewanchikmi chaymi Biblia nin:

—Diosqa hatun tukuqkunapa contranpim kachkan ichaqa favorecenmi humildekunataqa —nispa.

⁷Chaynaqa Diosta kasukuspaya diablopa contranpi qaqa hina sayaychik, chaynapim diabloqa qamkunamanta ayqekunqa. ⁸Diosman asuykuptikichikqa paypas asuykusunkichikmi. Yaw huchasapakuna, qamkunapas mana allin rurasqaykichikmantayá chuyanchakuychik, iskayrayaqqunapas sonqoykichiktayá Dioslamanña qoychik. ⁹Llakikuspayá waqapakuychik hinaspa qaparkachaychik. Asisqaykichiktapas waqaymanñayá tikraychik, kusikusqaykichiktañataq llakikuyman. ¹⁰Señorninchikpa qayllanpi humillakuptikichikqa paymi hatunchasunkichik.

Iñiqmasinchiktaqa ama juzgamanta

¹¹Wawqe-panillaykuna, amayá pimantapas mana allintaqa rimaychikchu. Pipas wawqenmanta mana allinta rimaqqa otaq juzgaqqa leypa contranpi rimaspanmi juzgachkan. Leyta juzgaspaqa manam kasuchkankichu, aswanqa juezñam rikurirunki. ¹²Hukllam leytaqa qorqa, payllataqmi juezpas, payllam salvawachwanpas chaynataq condenawachwanpas hinaptinga çpitaq qamqa kanki runamasikita juzganaykipaqqa?

Paqarin punchawmanta

¹³Uyariwaychik: “Kunanmi otaq paqarinmi risunchik kay llaqtata otaq wak llaqtata hinaspan watantin negociota rurakamuspanchik qollqeta ganakamusunchik” nispa rimaqkuna. ¹⁴Qamkunaqa manam yachankichikchu paqarin punchaw imam pasarusunaykichiktaqa. Vidaykichikqa huk rato rikuriramuspa chinkaruq puyu hinallam. ¹⁵Rimananchikqa “Dios munaptinga kawsaspachiki kayta-wakta rurasunchik” nispan. ¹⁶Qamkunam ichaqa hatun tukuspa kikillaykichikmanta alabakunkichik, chayna hatun tukuyqa manam valenchi. ¹⁷Pipas allinkuna ruraqta yachachkaspa mana ruraqqa huchallikunmi.

Apukunaqa imaynam kananmanta

5 ¹Apukuna iuyariyichik kayta! Waqaspayá qaparkachaychik qepa punchaw ñakarainaykichikmanta. ²Llapa qori-qollqekichikmi ismunqa, sumaq pachaykichiktapas puyum mikurunqa. ³Llapa qori-qollqekichikmi lliwña akarun, chaykunam contraykichikpi Diosman acusasunkichik hinaspan aychaykichiktapas ninawan hina kañanqa. Kay tukupay tiempokunapim qori-qollqeta huñukurunkichik. ⁴Cosechapi llamkapusunikichikman mana pagasqaykichikmi acusasuchkankichik, Llapallan Kamachiq Señormi uyariyun llapa llamkaqqunapa reclamasqankuta. ⁵Kay pachapi kawsaspaykichikmi suma-sumaqlaña purirqankichik cuerpoykichikta kusichispa, nakanapaq wirayachisqa ganado hinaraqmi poqorunkichik. ⁶Mana huchayoq runata acusaspaykichikmi mana harkakuy atichkaqta wañurachirqankichik.

Pacienciawan mañakunamanta

⁷Wawqe-panillaykuna, chaynaqa pacienciakuychikyá Señorninchik kutimunanama. Chakrapa llamkaqpas tarpuy paratawan poqoy paratam pacienciawan suyan allinta cosechanapaq. ⁸Chaynayá qamkunapas ama hukmanyaspa pacienciakuychik, Señorninchikpa kutimunanqa hichpallañam kachkan. ⁹Wawqe-panillaykuna, amayá qamkunaqa quejanakuychikchu chaynapi ama juzgasqa kanaykichikpaq, punkupi hinallañam kachkan juzgawaqñinchikqa. ¹⁰Diosmanta ñawpaq willakuqqunapa ejemplontayá qatisunchik, paykunam ñakaristinpas pacienciakuspanku Señormanta willakurqaku. ¹¹Kusisqa runakunapaqmi hapinchik

ñakarispá pacienciakuqkunataqa. Uyarirqankichikmi Job sutiyoq runapa pacienciamanta, yachankichiktaqmi ñakariyninkuna tukuruptin Señorqa paywan imam rurasqanmantapas. Señorqa kuyapayakuqmi hinaspá llakipayakuqmi.

¹²Wawqe-panillaykuna, tukuy imamantapas astawanqa amayá juraychikchu hanaq pacharaykupas nitaq kay pacharaykupas, amayá imaraykupas juraychikchu. Rimasqaykichikqa kachun “Ari” cheqap kaptinqa, mana cheqap kaptinñataq “Mana” chaynapi Dios mana castigasunaykichikpaq.

¹³Mayqannikichikpas ñakarispá Diostayá mañakuychik. Mayqannikichikpas kusiasqa kaspáqa takispayá Diosta alabaychik. ¹⁴Mayqannikichikpas onqosqa kaspáqa ñinikuna ukupi *ancianokunatayá qayaychik chaynapi Diosta mañapususpaykichik Señorpa sutinpi aceitewan untasunaykichikpaq. ¹⁵Confia-kuspa mañakuptinkuqa Señormi onqoqta sanoyachispa sayarirachinqa, huchapi kaptinqa pampachaykunqam. ¹⁶Huchaykichikkunata willanakuspayá Diosta mañakuychik chaynapi sanoyanaykichikpaq. Justo runapa tukuy sonqonwan mañakusqanqa llumpay atiyniyoqmi. ¹⁷Diosmanta willakuq Eliaspas ñoqanchik hinam karqa. Paymi tukuy sonqonwan mañakurqa mana paramunanpaq chaymi kimsa wata partenpuni mana paramurqachu. ¹⁸Huktawan mañakuptinmi ichaqa paraykamurqa chaymi chakrapi kawsaykuna huktawan rururqa.

¹⁹Wawqe-panillaykuna, mayqannikichikpas cheqap yachachikuymanta pantaruptin hukninñataq kutichimuptinqa, ²⁰yachaychikyá: Chay pantay ñanmanta kutirirachimuqmi chay huchallikuqpa almanta wañuymanta salvarun hinaspam nana-nanaq huchankunatapas pampachaykachin.